

KOMUNIKAT
Zarządu Orzesko-Knurowskiego Banku Spółdzielczego
z siedzibą w Knurowie
dotyczący odroczenia spłat kredytowych
w związku z pandemią koronawirusa COVID – 19

Szanowni Państwo,

Mając na uwadze skutki występującej pandemii koronawirusa COVID – 19, Bank wprowadza możliwe uproszczone i dostosowane do obecnej sytuacji procedury umożliwiające odroczenie płatności zobowiązań kredytowych. Poniżej podstawowe zasady zawieszania spłat pozwalające Państwu na szybkie dokonanie formalności, które pragniemy maksymalnie ograniczyć do niezbędnego minimum w zakresie dopuszczalnym przepisami aktualnie obowiązującego prawa.

Poniższe zasady przewidują uproszczenia i zdecydowane ulgi, w tym cenowe polegające na odstąpieniu od pobierania opłat i prowizji od czynności przewidzianych w Tabeli opłat i prowizji za wyjątkiem odnowień linii kredytowych na zasadach uproszczonych, a zatem mogą być stosowane jedynie w uzasadnionych przypadkach, a zatem nie mogą być stosowane automatycznie.

Zasady uwzględniają Wytyczne Europejskiego Nadzoru Bankowego dotyczących ustawowych i pozaustawowych moratoriów na spłaty kredytów stosowanych w obliczu kryzysu spowodowanego przez Covid-19 oraz wypracowane stanowisko banków uczestników Związku Banków Polskich (ZBP) określone w Moratorium pozaustawowym, które Bank zgodnie ze wskazaniem ZBP opublikował w dniu 1 czerwca 2020r. o godzinie 12:00 na stronie Internetowej Banku.

Część I - WPROWADZENIE

Bank zwraca uwagę na konieczność podejmowania rozważnej decyzji o odroczeniu spłat kredytowych i zastosowaniu tzw. „wakacji kredytowych”, co wynika zarówno z przesłanek istotnych dla Kredytobiorców i Banku, które zostały podane poniżej:

1. Zawieszenie spłat dla Kredytobiorcy – nie oznacza umorzenia lub anulowania spłaty kapitału lub odsetek, a jedynie przesunięcie zobowiązania w czasie, a tym samym wydłużenie lub kumulację spłat w przyszłych okresach. Bank zachęca, aby nawet przy zastosowanym odroczeniu, Kredytobiorca mając większy komfort związany z zapłatą zobowiązania kredytowego w miarę możliwości dokonywał spłat kredytowych, zwłaszcza odsetek. W przypadku podmiotów działalności gospodarczej w dalszej perspektywie Bank będzie wymagał w późniejszym okresie uzupełnienia przedłożenia skorygowanych planów działań i podobnie jak odroczenia spłat, tak również badanie zdolności kredytowej jest przesunięte w czasie oraz od strony Banku będzie wyważone pomiędzy zrozumieniem, a konsekwencją w egzekwowaniu ustaleń i wymogów nałożonych prawnie, przy uwzględnieniu indywidualnego podejścia do globalnego problemu jakim jest koronawirus. Bank nie stosuje odsetek od odsetek za okres zawieszenia spłaty, odsetki liczone są od aktualnego stanu zadłużenia wg podstawowej stopy procentowej.
2. Zawieszenie spłat dla Banku – udostępnienie Kredytobiorcom uproszczonej procedury odroczenia spłat oraz jej praktyczne stosowanie wymaga od Banku zapewnienia środków na zachowanie płynności, a odstąpienie od pobierania prowizji i opłat stanowi utracony przychód Banku. Odraczenie spłat Kredytobiorców nie jest rekompensowane bankom ze środków

rządowych i nie jest prawdą obiegowa opinia, iż banki zarabiają na pandemii koronawirusa Covid-19. Ponadto banki zobowiązane są na mocy Prawa bankowego do dokonywania oceny zdolności kredytowej, a wszelkie uproszczenia muszą mieć uzasadnienie.

3. Dodatkowe informacje dla Konsumentów:

- 1) Warunki finansowe, na jakich dokonywane jest odroczenie spłaty kredytu określone są w Aneksie do Umowy i nowym Harmonogramie spłaty, który stanowi załącznik do Aneksu do Umowy kredytowej. W Aneksie podawane są nowe parametry:
 - całkowita kwota do zapłaty (suma całkowitego kosztu i kredytu i całkowitej kwoty kredytu),
 - całkowity koszt kredytu (suma kosztów),
 - szacunkowy łączny koszt odsetek,
 - rzeczywista roczna stopa oprocentowania RRSO na dzień sporządzenia Aneksu.
- 2) Konsumentowi Bank gwarantuje prawo do odstąpienia od aneksu w terminie 14 dni i kontynuowania umowy na dotychczasowych warunkach.¹
- 3) Wskazania dla Konsumenta określone przez Urząd Ochrony Konsumenta i Konkurencji:
 - Przeczytaj dokładnie Aneks – masz prawo zapoznać się z jego treścią przed akceptacją.
 - Zapoznaj się z harmonogramem spłaty kredytu i wysokością rat przewidywanych po ustaniu wakacji kredytowych.
 - Przemyśl czy to rozwiązanie jest dla Ciebie korzystane.
 - Masz 14 dni na odstąpienie od zawartego Aneksu. Nie musisz tego robić osobiście w Placówce Banku, Napisz oświadczenie o odstąpieniu od umowy i wyślij je do banku (wzór oświadczenia jest załączony do aneksu bądź informacji o prawie do odstąpienia od aneksu).
 - W przypadku wątpliwości lub podejrzenia naruszenia praw konsumentów można się z Infolinią Konsumentką pod numerem 801 440 220 oraz 22 290 89 16 lub napisać e-mail na adres porady@dlakonsumentow.pl. Telefoniczna i e-mailowa pomoc prawna finansowana jest ze środków UOKiK. O działaniach banków można zawiadomić również Urząd, wysyłając zgłoszenie na monitoring@uokik.gov.pl.

Uzasadnieniem stosowanych uproszczeń jest obecna trudna sytuacja zagrożenia epidemicznego, w której Bank aktywnie uczestniczy w przeciwdziałaniu skutkom gospodarczym swoich Klientów, zarówno kredytowych jak również depozytowych czego przykładem jest dostępność usług w tym trudnym okresie. W tym trudnym czasie Bank stara się w granicach dopuszczanych prawem pomagać Klientom, jednakże nie może doprowadzić do wykorzystania obecnej sytuacji do nieuczciwych zachowań.

Część II - ZASADY ODROCZEŃ „WAKACJI KREDYTOWYCH”

1. Odroczenie spłat kredytów następuje na pisemny wniosek Kredytobiorcy. Wzór wniosku jest udostępniony na stronie internetowej i placówkach Banku. Bank honoruje wnioski w innej formie, które będą zawierały następujące dane:
 - 1) imię i nazwisko / nazwę Kredytobiorcy,

¹ W przypadku Aneksów zawartych do 23 kwietnia 2020r. informacja o prawie do odstąpienia od zawarcia Aneksu przekazana zostaje odrębnym pismem Banku. Aneksy zawierane po tej dacie zawierają informację i wzór odstąpienia

- 2) numer i data zawartej umowy kredytowej,
 - 3) wnioskowaną formę odroczenia spłat – ilość miesięcy odroczenia, wskazanie czy odroczenie dotyczy wydłużenia umowy kredytowej czy ma być rozłożone w ramach dotychczasowego terminu ważności umowy.
 - 4) krótkie uzasadnienie potwierdzające, iż odroczenie jest związane z występującą pandemią koronawirusa COVID-19
2. Wniosek może być złożony bezpośrednio w Placówce Banku, jednak z uwagi na zachowanie środków ostrożności związanych z szerzącą się pandemią, Bank przewiduje i zaleca złożenie wniosku korespondencyjnie pocztą tradycyjną na adres Placówki Banku lub znacznie wygodniej i szybciej na adres e-mailowy obsługującej Placówki Banku. Adresy korespondencyjne i e-mailowe znajdziecie Państwo w udostępnionym zestawieniu adresów Placówek Banku. Zdalna forma złożenia wniosku może być zastosowana nawet wówczas, jeżeli nie zostało to określone w umowie kredytowej. W przypadku wysłania wniosku za pomocą poczty e-mailowej zaleca się zaszyfrowanie dokumentu i podanie hasła telefonicznie.
3. Standardowy termin odroczenia rat kapitałowych lub kapitałowo-odsetkowych dla Konsumentów wynosi 3 miesiące, w uzasadnionych przypadkach może być dłuższy wynosić 6 miesięcy. Instrumenty pomocowe dla podmiotów działalności kredytowej od dnia 8 czerwca 2020r. dostępne są dla wszystkich Klientów, którzy spełniają kryteria określone w Rozdziale III niniejszego Komunikatu.
4. Bank dokonuje oceny zasadności wniosku i podejmuje decyzję w możliwie szybki i uproszczony sposób, posiłkując się dotychczasową współpracą, sytuacją znaną Bankowi z przeprowadzonych wcześniej inspekcji oraz dokumentacji ekonomiczno-finansowych, bez obowiązku przedkładania nowych planów i dokumentów potwierdzających.
5. Bank może odrzucić wniosek o odroczenie spłat rat kredytowych na warunkach uproszczonych w przypadku zaistnienia jednej z poniższych przypadków:
- 1) występujących zaległości w spłacie rat kredytowych lub kapitałowo-odsetkowych ponad 3 miesiące,
 - 2) Kredytobiorców, którzy nie zostali dotknięci skutkami koronawirusa COVID – 19.
- W podanych wyżej przypadkach może być również zastosowana częściowe odroczenie z zastosowaniem częściowych ulg wg wskazań indywidualnej decyzji, w tym zwłaszcza mogą być pobierane opłaty i prowizje przewidziane w obowiązującej Tabeli opłat i prowizji.
6. Bank zaleca odraczanie jedynie rat kapitałowych, a tym samym dokonywanie spłat odsetek wg dotychczasowego harmonogramu, co pozwala przedsiębiorcom zaliczanie do kosztów uzyskania przychodów. Odroczenie odsetek może nastąpić w szczególnie uzasadnionych przypadkach i nie może dotyczyć kredytu udzielonego w konsorcjum.
7. Odroczenie spłaty kredytu może mieć charakter:
- 1) przesunięcia terminu spłat z automatycznym wydłużeniem okresu kredytowania – wówczas wysokość rat kapitałowych pozostaje niezmienna, a Bank weryfikuje ważność prawnych form zabezpieczeń i może wymagać ich aktualizacji,
 - 2) odroczenia terminu spłat bez wydłużenia okresu kredytowania – z zastosowaniem dwóch opcji:
 - a) prolongaty spłat rat - polegającej na przesunięciu płatności tych rat na najbliższy okres wznowionych spłaty, a następnie spłaty rat kapitałowych w dotychczasowej wysokości,
 - b) ustalenia nowego harmonogramu – rozterminowanie odroczonej raty w terminach kolejnych spłat.

Część III – Kryteria odroczeń spłat dla Klientów prowadzących działalność

Obowiązujące od 8 czerwca do 30 września 2020r.

I. Produkt kredytowy (transakcje obciążone ryzykiem kredytowym):

- 1) kredyty o charakterze obrotowym (w tym, np.: kredyt w rachunku bieżącym, kredyt rewolwingowy itp.);
- 2) kredyty o charakterze inwestycyjnym;
- 3) kredyty preferencyjne z dopłatami ARIMR do oprocentowania i częściową spłatą przez ARIMR kapitału;
- 4) kredyty pomostowe (w tym np.: kredyt technologiczne z premią technologiczną BGK;
- 5) wykup wierzytelności leasingowych;
- 6) inne produkty (kredytowe) spłacane w ratach.

Dotyczy: prolongaty (zawieszenia) spłaty kredytu.

Kryteria wyłączające przyjęcie wniosku do rozpatrzenia (min. jedno z poniżej przedstawionej listy):

- 1) umowa kredytowa została wypowiedziana przez Bank;
- 2) wobec klienta zostało wszczęte lub toczy się przeciwko niemu postępowanie sądowe z powództwa Banku lub postępowanie egzekucyjne;
- 3) klient objęty jest postępowaniem upadłościowym, likwidacyjnym lub układowym;
- 4) wierzytelność z umowy kredytowej jest zabezpieczona hipoteką na nieruchomości, w stosunku do której zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne;
- 5) umowa kredytowa, w przypadku której na dzień 29 lutego 2020 r. lub na dzień złożenia wniosku występują zaległości w spłacie dłuższe niż 30 dni;
- 6) umowa kredytowa objęta na moment składania wniosku prolongatą, która nie wynikała z negatywnej sytuacji ekonomiczno – finansowej klienta;
- 7) umowa kredytowa, dla której na moment składania wniosku występuje nadpłata maksymalnie sześciu kolejnych rat kredytu (w takim przypadku prolongata może dotyczyć wyłącznie odsetek);
- 8) na dzień złożenia wniosku wystąpiły wymagalne zobowiązania klienta wobec US, KRUS lub ZUS w kwocie zagrażającej zdolności płatniczej kredytobiorcy, zaległe od ponad 90 dni, nieobjęte ugodą lub formą wsparcia wynikającą z epidemii koronawirusa (kryterium weryfikowane na podstawie oświadczenia kredytobiorcy);
- 9) odroczenie terminu spłaty rat z równoczesnym zastosowaniem wydłużenia okresu kredytowania **nie może** być stosowane dla kredytów:
 - a) kredytów preferencyjnych z dopłatami ARIMR do oprocentowania i częściową spłatą przez ARIMR kapitału – jeżeli spowoduje to przekroczenie maksymalnego okresu kredytowania określonego w zasadach opracowanych przez ARIMR dla poszczególnych produktów,
 - b) zabezpieczonych gwarancją BGK – jeżeli kredytobiorca nie spełnia warunków wydłużenia terminu gwarancji BGK lub gdy nie można wydłużyć terminu ważności gwarancji zgodnie z wydłużonym terminem spłaty kredytu;
- 10) wniosek został złożony przez klienta po wyznaczonym przez Bank terminie;
- 11) inne (indywidualnie ustalone przez Bank).

Etap 1. Przyjęcie i ewidencja wniosku w sprawie zmiany do umowy kredytowej (prolongaty)

Wnioskodawca: kredytobiorca Banku (klienci instytucjonalni), który uzasadni konieczność **prolongaty (zawieszenia) spłaty kredytu** swoją sytuacją finansową spowodowaną epidemią koronawirusa.

Źródło dochodu klienta: akceptowalne przez Bank zgodne z regulacjami wewnętrznymi.

Zakres zmiany: zmiana harmonogramu spłaty zobowiązania kredytowego.

Kategoria ryzyka na moment złożenia wniosku „Normalne” lub „Pod obserwacją” (dopuszcza się zastosowanie niniejszych rozwiązań dla ekspozycji w kategorii „Poniżej standardu” lub „Wątpliwe” w przypadku, gdy zostały zaklasyfikowane do tych kategorii w procesie przenoszenia z wyższych kategorii ryzyka albo zostały zaklasyfikowane do tych kategorii wyłącznie ze względu na sytuację ekonomiczno finansową).

Dostępne do wykorzystania rozwiązania (opcje) wraz z maksymalnym okresem wprowadzonej zmiany w harmonogramie zaprezentowano w tabeli poniżej:

Grupa kredytobiorców	Zakres zmiany
mikro, mali przedsiębiorcy oraz podmioty prowadzące działalność rolniczą	odroczenie spłat rat kapitałowych lub kapitałowo-odsetkowych maksymalnie na 6 miesięcy (niezależnie od liczby złożonych wniosków)
średni przedsiębiorcy	odroczenie spłat rat kapitałowych lub kapitałowo-odsetkowych maksymalnie na: 1) 6 miesięcy – dla rat kapitałowych, 2) 3 miesięcy – dla rat kapitałowo-odsetkowych (niezależnie od liczby złożonych wniosków)
duzi przedsiębiorcy	odroczenie spłat rat kapitałowych maksymalnie na 6 miesięcy (niezależnie od liczby złożonych wniosków)

Tryb wnioskowania o zmianę: ustalony przez Bank.

Wymagane dokumenty: wniosek dedykowany lub inna zaakceptowana przez Bank forma (sugerujemy do wykorzystania dotychczasowe dokumenty z opcją ustalenia zasad ich wypełniania). Wniosek musi zawierać oświadczenie klienta w sprawie przyczyny wystąpienia o prolongatę.

Uzasadnienie złożenia wniosku: krótkie, rzetelne i wiarygodne uzasadnienie, u którego podstaw stoją zdarzenia wynikające z wprowadzenia stanu epidemii. Klient we wniosku powinien złożyć oświadczenie z jakiego powodu wnioskuje o prolongatę.

Banki będą opierać się na oświadczeniu złożonym przez klienta, **że epidemia wpływa na jego zdolność do spłaty kredytu (np.: z powodu istotnego spadku obrotów w okresie epidemii, ograniczenia przemieszczania się, zamknięcia niektórych obiektów produkcyjnych, handlowych i gastronomicznych, zamknięcia granic, braku dostępu do materiałów, surowców i półproduktów, problemów z ciągłością działania ze względu na absencje pracowników i trudności w zatrudnieniu nowych pracowników).**

Wymagana adnotacja/ oznaczenie na przyjmowanym dokumencie → „Koronawirus” (Jeśli druk tego nie przewiduje należy dodać odręcznie lub w formie pieczęci na pierwszej stronie wniosku zapis „Koronawirus”).

Ewidencja wniosku: rozpatrywanie wniosków o zmianę terminów spłaty zobowiązań kredytowych, u których podstaw stoją trudności ekonomiczne wynikające z rozprzestrzeniania się koronawirusa, powinny być ewidencjonowane w odrębnym rejestrze wniosków (aplikacji) dla tego typu transakcji lub z możliwością jego wyróżnienia od pozostałych wniosków. Przyjęcie takiego rozwiązania umożliwi łatwą identyfikację transakcji, w ramach których można będzie skorzystać z potencjalnych zmian prawnych, a także posłuży ewentualnym celom sprawozdawczym.

Tryb postępowania: w pozostałych przypadkach, poza wskazanymi w przedstawionych Rekomendacjach wniosek powinien być procedowany według przyjętej u danego Uczestnika standardowej procedury w zakresie prolongat i zawierania aneksów.

Etap 2. Analiza zdolności kredytowej Klienta (uproszczona)

1. **Bank może na potrzeby analizy kredytowej opierać się o wyniki:**
 - 1) **oceny przeglądu i klasyfikacji mikro i małego przedsiębiorcy oraz podmiotów prowadzących działalność rolniczą według danych nie starszych, niż na dzień 30.09.2019 r.** Nie wyklucza to przeprowadzenia nowej analizy na podstawie nowszych danych;
 - 2) **oceny zdolności kredytowej średniego przedsiębiorcy lub dużego przedsiębiorcy na dzień 31.12.2019 r. (z zastrzeżeniem, że nie oceniamy zdolności kredytowej na dzień złożenia wniosku).**
2. **Analizie podlegają następujące kryteria warunkujące pozytywne rozpatrzenie wniosku:**
 - 1) terminowa realizacja zobowiązań kredytowych w Banku Spółdzielczym oraz innych bankach na moment złożenia wniosku o odroczenie spłaty (opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek nie przekracza 30 dni);
 - 2) ekspozycja znajduje się w kategorii „Normalne” lub „Pod obserwacją” (dopuszcza się zastosowanie niniejszych rozwiązań dla ekspozycji w kategorii „Poniżej standardu” lub „Wątpliwe” w przypadku, gdy zostały zaklasyfikowane do tych kategorii w procesie przenoszenia z wyższych kategorii ryzyka albo zaklasyfikowane do tych kategorii wyłącznie ze względu na sytuację ekonomiczno finansową);
 - 3) na rachunku klienta (jeśli jest prowadzony w Banku) nie występują zajęcia egzekucyjne na moment analizy wniosku i podejmowania decyzji kredytowej;
 - 4) terminowe regulowanie płatności wobec Urzędu Skarbowego, ZUS czy KRUS (zgodnie ze złożonym oświadczeniem). Nie występują zaległości w kwocie zagrażającej zdolności płatniczej kredytobiorcy, wynikające z zaległości przekraczających 90 dni, nieobjęte ugodą lub formą wsparcia wynikającą z epidemii koronawirusa. Odstępuje się od obowiązku dostarczenia stosownych zaświadczeń przez kredytobiorcę. Rekomenduje się w miarę możliwości analizę rachunku bankowego klienta w kontekście płatności wobec Urzędu Skarbowego, ZUS i KRUS).
3. **Brak kryteriów negatywnych po dokonaniu:**
 - 1) weryfikacji wiarygodności kredytowej klienta na podstawie rekomendowanej bazy SI BIK (Raport Monitorujący, o ile jest taka możliwość);
 - 2) sprawdzenia klienta w dostępnych w Banku bazach zewnętrznych (o ile jest taka możliwość), np.: CBD – DZ, Bankowy Rejestr; CEiDG, KRS, Biała lista podatników VAT.

Analiza wpływu procedowanego wniosku na zabezpieczenia wynikające z umowy kredytowej wraz z ewentualnymi zmianami w formie aneksów (o ile miały miejsce) – Bank ocenia, czy zawarcie aneksu nie musi skutkować zmianą:

- 1) innych umów z klientem (np.: umów zabezpieczenia w postaci poręczenia). W przypadku zabezpieczeń w postaci poręczenia (wekslowego/ cywilnego) – należy postępować zgodnie z trybem przyjętym przez Uczestnika, tj. wymagana jest zgoda poręczyciela na zmianę harmonogramu spłat;
- 2) innych umów zabezpieczeń, w przypadku pozostałych zabezpieczeń: Zabezpieczenie w postaci weksła złożonego wraz z deklaracją wekslową przez kredytobiorcę oraz w formie hipoteki nie wymagają zmian (niemniej, ocena indywidualnych przypadków w zakresie ustanowionych zabezpieczeń, należy do Uczestnika).

W sytuacji, gdy zabezpieczeniem kredytu jest poręczenie lub zabezpieczenie na majątku osoby trzeciej, a proponowana zmiana warunków kredytowania wpłynie na zwiększenie zakresu odpowiedzialności osób zobowiązanych z tytułu zabezpieczenia kredytu, Bank występuje do tych osób o wyrażenie w formie pisemnej zgody na zmianę warunków umowy kredytu oraz umów zabezpieczenia kredytu.

W przypadku zawierania aneksu Bank może odstąpić od inspekcji.

Etap 3. Ocena wniosku przez Bank

Bank jest zobligowany do przygotowania uproszczonego raportu kredytowego oraz podsumowania z uproszczonej oceny wniosku z propozycją decyzji w sprawie wprowadzenia zmiany.

Etap 4. Decyzja kredytowa

Informowanie o decyzji kredytowej zmieniającej warunki: w ustalonym trybie pomiędzy Bankiem a klientem.

Kryteria wyłączające przyjęcie wniosku do rozpatrzenia (min. jedno z poniżej przedstawionej listy):

- 1) umowa kredytowa została wypowiedziana przez Bank;
- 2) klient objęty jest postępowaniem upadłościowym, likwidacyjnym lub układowym;
- 3) wobec klienta zostało wszczęte lub toczy się przeciwko niemu postępowanie sądowe z powództwa Banku lub postępowanie egzekucyjne;
- 4) wierzytelność z umowy kredytowej jest zabezpieczona hipoteką na nieruchomości, w stosunku do której zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne;
- 5) umowa kredytowa, w przypadku której na dzień złożenia wniosku występują zaległości w spłacie odsetek dłuższe niż 30 dni;
- 6) na dzień złożenia wniosku wystąpiły wymagalne zobowiązania klienta wobec US, KRUS lub ZUS w kwocie zagrażającej zdolności płatniczej kredytobiorcy, wynikające z zaległości przekraczających 90 dni, nieobjęte ugodą lub formą wsparcia wynikającą z epidemii koronawirusa (kryterium weryfikowane na podstawie oświadczenia kredytobiorcy);
- 7) wniosek został złożony przez klienta po wyznaczonym przez Bank terminie;
- 8) inne (indywidualnie ustalone przez Bank).

Odnowienie linii kredytowych na warunkach uproszczonych

Ponadto Bank ułatwia przedsiębiorcom, którzy mieli na koniec 2019r. zdolność kredytową, a zostali dotknięci skutkami koronawirusa COVID – 19 i którym w najbliższych miesiącach upływa termin odnowienia linii kredytowych. Odnowienie takich linii odbywa się na warunkach uproszeń związanych z wymaganą dokumentacją.

Odnowienie linii kredytowych na warunkach uproszczonych nie jest objęte odstępniem od pobierania opłat i prowizji (ZBP w moratorium określił, iż banki nie będą pobierać opłat i prowizji za przyjęcie rozpatrzenie wniosków dotyczących zawieszenia spłat rat kapitałowych lub kapitałowo – odsetkowych).

Odnowienie kredytów odnawialnych, wymagalnych od 13.03.2020r. do 30.06.2020r. włącznie, gdy kredytobiorca z powodów związanych z epidemią koronawirusa nie spełnia wszystkich warunków odnowienia kredytu.

Uwaga:

1. W przypadku, gdy klient realizuje warunki umowy i spełnia kryteria dotyczące wymogów standardowych, Bank stosuje procedurę standardową odnowienia okresu kredytowania.
2. Dopuszczalne jest stosowanie prolongaty technicznej na okres **do 60 dni**, z zastrzeżeniem, że okres prolongaty nie jest wliczany do okresu na jaki jest odnawiana transakcja kredytowa na rekomendowanych zasadach.

Etap 1. Przyjęcie i ewidencja wniosku w sprawie zmiany do umowy kredytowej

Wnioskodawca: kredytobiorca Banku (klienci instytucjonalni), który uzasadni **konieczność przedłużenia warunków umownych (w formie odnowienia kredytu)** swoją sytuacją finansową spowodowaną epidemią koronawirusa.

Źródło dochodu klienta: wszystkie, akceptowalne przez Bank zgodne z regulacjami wewnętrznymi (Bank weryfikuje źródło dochodu na potrzeby odnowienia w oparciu o wpływy na rachunek).

Zakres zmiany: odnowienie kredytu według nowej procedury z możliwością dokonania kolejnego wydłużenia albo udzielenia nowego kredytu odnawialnego na takich samych warunkach, jak dotychczasowe (aneks lub nowa umowa kredytowa).

W ramach wniosku o odnowienie kredytu, nie jest dopuszczalne podwyższanie aktualnej kwoty limitu kredytowego.

Kategoria ryzyka na moment złożenia wniosku: „Normalne” lub „Pod obserwacją” (dopuszcza się zastosowanie niniejszych rozwiązań dla ekspozycji w kategorii „Poniżej standardu” lub „Wątpliwe” w przypadku, gdy zostały zaklasyfikowane do tych kategorii w procesie przenoszenia z wyższych kategorii ryzyka albo zaklasyfikowane do tych kategorii wyłącznie ze względu na sytuację ekonomiczno finansową).

Dostępne do wykorzystania rozwiązania (opcje):

1. **Odnowienie kredytu w wysokości przyznanego limitu zgodnego z umową kredytową** (między innymi w sytuacji, gdy zidentyfikowano systematyczne wpływy na rachunek bieżący do dnia **12.03.2020 r.** na akceptowalnym przez Bank poziomie procentowym deklarowanych wpływów), a po przeprowadzeniu monitoringu za ostatni okres nie wystosowano do klienta korespondencji przypominającej o konieczności realizowania deklarowanych wpływów).

2. **Obniżenie kwoty limitu, do poziomu jego wykorzystania na dzień złożenia wniosku** w przypadku zidentyfikowania braku systematycznych wpływów do dnia **12.03.2020 r.** (stwierdzono brak zgodności ze złożoną przez klienta deklaracją wpływów).

Maksymalny okres odnowienia: do 6 miesięcy.

Tryb wnioskowania o zmianę: wniosek pisemny.

Wymagane dokumenty: wniosek specjalnie dedykowany lub inna zaakceptowana przez Bank forma (sugerujemy do wykorzystania dotychczasowe dokumenty z opcją ustalenia zasad ich wypełniania).

Uzasadnienie złożenia wniosku: krótkie, rzetelne i wiarygodne uzasadnienie, wskazujące zdarzenia wynikające z wprowadzenia stanu epidemii. Klient we wniosku powinien złożyć oświadczenie z jakiego powodu wnioskuje o odnowienie kredytu.

Banki powinny opierać się na oświadczeniu złożonym przez klienta, że **epidemia wpływa na jego zdolność do spłaty kredytu (np.: z powodu gwałtownego spadku obrotów w okresie epidemii, ograniczenia przemieszczania się, zamknięcia niektórych obiektów produkcyjnych, handlowych i gastronomicznych, zamknięcia granic, braku dostępu do materiałów, surowców i półproduktów, problemów z ciągłością działania ze względu na absencje pracowników i trudności w zatrudnieniu nowych pracowników).**

Wymagana adnotacja/ oznaczenie na przyjmowanym dokumencie → „Koronawirus” (Jeśli druk tego nie przewiduje należy dodać odręcznie lub w formie pieczęci na pierwszej stronie wniosku zapis „Koronawirus”).

Termin na złożenie wniosku przez klienta: najpóźniej 7 dni przed terminem upływu linii.

Etap 2. Analiza zdolności kredytowej Klienta (uproszczona)

1. **Bank może na potrzeby analizy kredytowej opierać się o wyniki:**
 - 1) **oceny przeglądu i klasyfikacji mikro i małego przedsiębiorcy oraz podmiotów prowadzących działalność rolniczą nie starsze, niż na dzień 30.09.2019 r.**

Nie wyklucza to przeprowadzenia nowej analizy na podstawie nowszych danych;
 - 2) **oceny zdolności kredytowej średniego przedsiębiorcy lub dużego przedsiębiorcy na dzień 31.12.2019 r.** (z zastrzeżeniem, że nie oceniamy zdolności kredytowej na dzień złożenia wniosku).
2. Analizie podlegają następujące kryteria warunkujące pozytywne rozpatrzenia wniosku:
 - 1) brak opóźnień w realizacji płatności odsetek dla analizowanego kredytu (dotyczy kredytu w rachunku bieżącym);
 - 2) terminowa realizacja zobowiązań kredytowych w Banku Spółdzielczym oraz innych bankach na moment złożenia wniosku o odnowienie kredytu (opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek nie przekracza 30 dni);
 - 3) ekspozycja znajduje się w kategorii: „Normalne” lub „Pod obserwacją”, (dopuszcza się zastosowanie niniejszych rozwiązań dla ekspozycji w kategorii „Poniżej standardu” lub „Wątpliwe” w przypadku, gdy zostały zaklasyfikowane do tych kategorii w procesie przenoszenia z wyższych kategorii ryzyka albo zaklasyfikowane do tych kategorii wyłącznie ze względu na sytuację ekonomiczno finansową);
 - 4) na rachunku klienta (jeśli jest prowadzony w Banku) nie występują zajęcia egzekucyjne na moment analizy wniosku i podejmowania decyzji kredytowej,
 - 5) terminowe regulowanie płatności wobec Urzędu Skarbowego, ZUS czy KRUS (zgodnie ze złożonym oświadczeniem). Nie występują zaległości w kwocie zagrażającej zdolności płatniczej kredytobiorcy, wynikające z zaległości przekraczających 90 dni, nieobjęte ugodą lub formą wsparcia wynikającą z epidemii koronawirusa. Odstąpiono od obowiązków

dostarczenia stosownych zaświadczeń przez kredytobiorcę. Rekomenduje się w miarę możliwości analizę rachunku bankowego klienta w kontekście płatności wobec Urzędu Skarbowego, ZUS lub KRUS.

3. Brak kryteriów negatywnych po dokonaniu:

- 1) weryfikacji wiarygodności kredytowej klienta na podstawie rekomendowanej bazy SI BIK (Raport Monitorujący, o ile jest taka możliwość);
- 2) sprawdzenia klienta w dostępnych w Banku bazach zewnętrznych (o ile jest taka możliwość), np.: CBD – DZ, Bankowy Rejestr; CEiDG, KRS, Biała lista podatników VAT.

Analiza wpływu procedowanego wniosku na zabezpieczenia wynikające z umowy kredytowej wraz z ewentualnymi zmianami w formie aneksów (o ile miały miejsce) - należy ocenić, czy zawarcie aneksu nie musi skutkować zmianą:

- 1) innych umów z klientem (np.: umów zabezpieczenia w postaci poręczenia). W przypadku zabezpieczeń w postaci poręczenia (wekslowego/ cywilnego) – należy postępować zgodnie z trybem przyjętym przez Uczestnika, tj. wymagana jest zgoda poręczyciela na zmianę harmonogramu spłat;
- 2) innych umów zabezpieczeń, w przypadku pozostałych zabezpieczeń: Zabezpieczenie w postaci weksla złożonego wraz z deklaracją wekslową przez kredytobiorcę oraz w formie hipoteki nie wymagają zmian (niemniej, ocena indywidualnych przypadków w zakresie ustanowionych zabezpieczeń, należy do Uczestnika).

W sytuacji, gdy zabezpieczeniem kredytu jest poręczenie lub zabezpieczenie na majątku osoby trzeciej, a proponowana zmiana warunków kredytowania wpłynie na zwiększenie zakresu odpowiedzialności osób zobowiązanych z tytułu zabezpieczenia kredytu, Bank występuje do tych osób o wyrażenie w formie pisemnej zgody na zmianę warunków umowy kredytu oraz umów zabezpieczenia kredytu.

W przypadku zawierania aneksu/ umowy kredytowej Bank może odstąpić od inspekcji.

Termin rozpatrzenia wniosku: bez zbędnej zwłoki, ustalany indywidualnie przez Bank.

Etap 3. Przygotowanie Raportu kredytowego/ Podsumowania z oceny wniosku

Przygotowanie raportu kredytowego (uproszczonego)/ podsumowanie z uproszczonej oceny wniosku z propozycją decyzji w sprawie wprowadzenia zmiany – Bank jest zobowiązany do oceny wniosku kredytowego.

Etap 4. Decyzja kredytowa

Informowanie o decyzji kredytowej zmieniającej warunki: w ustalonym trybie pomiędzy Bankiem a Klientem.

Uproszczona procedura może być stosowana także dla kredytów preferencyjnych z dopłatami do oprocentowania Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), przy czym wówczas stosowane są dodatkowo warunki określone przez Prezesa ARiMR.

Bank umożliwi aneksowanie umów także w formie zdalnej, szczegółowy sposób będzie uzgadniany po decyzji o odroczeniu spłaty kredytu.

Zarząd OK Banku Spółdzielczego